СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 56. Джерзі Сити, Н. Дж., четвер, 12-го березня 1942. No. 56. Jersey City, N. J., Thursday, March 12, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

Японці Допустились в Гонг Конг Масових Вбивств і Звірств як на Цивільних Людях так і на Полонених Британцях, Стверджує Іден в Британськім Парляменті - Субмарини „Осі" Знову При Американських Берегах

ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ СПІЛЬНОЇ КОМАНДИ АРМІЇ І ФЛЬОТИ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт заявив, що армія та фльота співпрацюють разом цілком добре, чим вказує на те, що він є проти тих лідерів, які домагаються обєднання всіх команд збройних сил Америки в одну начальну команду. Конкретно, його замітки відносяться до пропозиції сенатора Кларка, демократа з Місурі, який у сенатській резолюції домагався обєднання сухопутних, морських і повітряних команд в один департамент Краєвої Оборони. Згаданий законопроєкт сенатора Кларка передбачує міністерство оборони на чолі з міністром, якому булиб підпорядковані „Адмірал Фльоти" та „Ґенерал Армії", що прямо булиб відповідальні за стан фльоти чи армії. Армія також перебралаб на себе галузь летунства. Президент Рузвелт далі заявив, що недавня реорґанізація армії та фльоти мала на цілі упростити їх функціонування і тим зробити їх більш гнучкими для боєвих завдань.

УХВАЛЕНО ПІДВИЩЕННЯ, ЩО ДЕРЖАВНИЙ ДОВГ

ВАШИНГТОН. — Палата послів 367 голосами ухвалила збільшити державний довг та піднести його висоту з $65,000,000,000 до $125,000,000,000 з тою метою, щоб дати урядові якнайбільшу фінансову допомогу для швидкого закінчення війни. Ця ухвала перейшла після того, як секретар скарбу Генрі Морґентав заявив, що департамент скарбу має право лиш на $1,400,000,000 позички. Отже треба було нового уповажнення від конґресу для дальших кредитів. Він започаткування програми оборони Америки, цебто від 1. липня 1940. р. конґрес ухвалив та видав $143,000,000,000 на армію, маринарку, морську комісію, прибережну сторожу, на програму „ленд-ліз" закону та на інші воєнні цілі.

КАНАДІЙСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ ЗА „ДУХОМ ОФЕНЗИВИ"

ВАШИНГТОН. — Ґен. Андрю МекНотон, командант канадійського експедиційного корпусу в Анґлії, заявив, що він в самого початку цеї війни обстоює думку, що тільки успішна офензива аліянтських кол зможе знищити Німеччину та її союзників. Попереднього дня він мав довшу конференцію з президентом Рузвелтом, на якій рівнож обговорював справу наїзду европейського континенту. Запитаний журналістами чи справді він про це говорив, ґен. МекНотон повторив щераз свою думку, що тільки таким способом можна перемогти ворога. Далі, він також перестеріг, що Німеччина несподівано може напасти на Анґлію серед замішання, яке думає вчинити весняною офензивою на сході.

ВЕЛЕС ЗАПЕРЕЧУЄ ЧУТКИ ПРО ВІДДАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ ФЛЬОТИ НІМЦЯМ

ВАШИНГТОН. — Підсекретар стейту Сомнер Велес заявив, що департамент стейту не має вісток на потвердження заяви, виданої в Москві, начебто уряд Віші передав німцям 40 воєнних кораблів для потреб німецької офензиви проти Росії на Чорному морі. Він твердив, що американський амбасадор у Віші, адмірал Ліг, держить американський уряд постійно в курсі справ щодо французької політики. Отже, колиб щось таке сталося, то він негайно повідомив би про це департамент стейту. Велес сказав також, що Америка здержала висилку харчів до північної французької Африки, чекаючи на повні відомости, до якої міри уряд Віші співпрацює з Німеччиною. Заперечення про передачу французьких кораблів це видали також президент Рузвелт на своїй пресовій конференції та уряд Петена у Віші.

МЕКЛІШ ОБВИНУВАЧУЄ ЯПОНСЬКИХ ПРОПАҐАНДИСТІВ В МАДРИДІ

ВАШИНГТОН. — Архібальд МекЛіш, голова „Офісу Фактів і Чисел" заявив, що тоталітарні пропаґандисти при помочі радієвих передач стараються внести заколот та замішання серед американського народу. Він звернув увагу на це, що японська амбасада в Мадриді, використовуючи „технічну невтральність" Еспанії, веде перед в цій проти-американській пропаґанді. Японські пропаґандисти, твердить МекЛіш, стараються використовувати американських ізоляціоністів, компромітувати президента Рузвелта, сіяти расову та релігійну незгоду між американськими горожанами й т. п. Улюбленою темою тих проти-американських радієвих атак є страшення перед „большевизацією Злучених Держав". Крім того японська амбасада в Мадриді піддержує японських шпигунів та пято-колюмнівців відповідними пропаґандивними матеріялами, кінчив МекЛіш.

НОВІ ЖЕРТВИ ВОРОЖИХ СУБМАРИН ПРИ БЕРЕГАХ АМЕРИКИ

НЮ ЙОРК. — Морські власти доносять, що ворожі субмарини знову затопили три кораблі, а четвертий поважно ушкодили на водах Атлянтику в останніх двох днях. На затоплених кораблях згинуло 80 людей. З Гавани, столиці Куби, повідомляють, що жертвою ворожих субмарин впав американський тенкер, імені якого не подано. Тенкер не втонув, одначе поважно ушкоджений. Недалеко від нюйорського порту затоплено 5,152-тоновий корабель „Кайру", четвертий з ряду бразилійський корабель, затоплений протягом трьох тижнів на Атлянтику. Сторпедовано рівнож американський 6,776-тоновий корабель „Голфтрейд", три милі від Барнеґат Лайт, Н. Дж. В тому самому часі затоплено рівнож 7,932-тоновий корабель „Ганзеат", що був під панамським чартером. Його залога в цілости врятувалася та доплила до берегів.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ ШЕФОМ КИТАЙСЬКОГО ШТАБУ

ЧУНКІНҐ (Китай). — Речник китайського уряду подав до відома, що американський ґенерал Джозеф В. Стилвел, б. американський військовий аташе в Пекіні, назначений шефом ґенерального штабу китайської армії під маршалом Чен Кай-Шеком. Ґенерал Стилвел прибув до Чункінґу як представник президента Рузвелта. З урядових кругів повідомляють, що небаром виїде до Вашингтону китайська військова місія для наладнання співпраці з американським ґенеральним штабом. Подібна місія виїде рівнож до Індії, щоб разом з англійцями плянувати спільний фронт проти японців, що загрожують Індії.

ІДЕН ТАВРУЄ ЯПОНЦІВ ЗА ЇХ ЖОРСТОКОСТИ

ЛОНДОН. — Британський міністер закордонних справ, Антоні Іден, в парляменті заявив, що японці в Гон Конґу поповнили цілий ряд огидних жорстокостей на британських полонених і на безборонним цивільним населенні. Вони мордували полонених британських старшин, привязуючи їх до стовпів і прошиваючи багнетами. Також знущались над цивільним населенням, британським і китайським, грабили його майно та з одної частини міста зробили для своїх вояків публичний дім, дозволяючи їм в тій частині насилувати кожну жінку. Іден говорив, що так зване японське „лицарство" це огидна гіпокризія. Правдоподібно, що подібні звірства діялись і по інших здобутих японцями місцях, але з них нема ще офіційних звідомлень. Як ті звідомлення прийдуть вони знов розкриють огидні вчинки японців.

АВСТРАЛІЙЦІ НАЛІТАЮТЬ НА ЯПОНСЬКІ КОРАБЛІ

КАНДЕРА. — Австралійські летуни несподівано налетіли на японські кораблі в занятій недавно пристани на Новій Ґвінеї, Салямаві і бомбами влучили три японські боєві кораблі. Два влучені кораблі занялись повним вогнем. Один з них це більший кружляк. Австралійські звідомлення говорять, що японці далі виладовують військо на Новій Ґвінеї, приготовляючись до загального наступу на Австралію.

БРИТІЙЦІ ЗАТОПИЛИ ТРИ ІТАЛІЙСЬКІ КОРАБЛІ

ЛОНДОН. — Британські літаки налетіли на великий італійський конвой, що віз поміч військам Держав Осі до Лібії і затопив два італійські воєнні кораблі, а один великий транспортовий. Літаки Держав Осі поновно налітали на британську морську твердиню Мальту і її бомбардували.

СМЕРТЬ НІМЦЯМ.—Світлина, пущена в світ російським міністерством інформації, мовляв представляє відділ російських військ, що очищують місто Ростов над Доном з німецьких вояків, що осталися в ньому по занятті його російськими військами в листопаді 1941.

УКРАЇНА ДАЛІ ТРАТИТЬ СВОЄ НАСЕЛЕННЯ

МОСКВА. — Український комуністичний письменник А. Корнійчук помістив в московських „Ізвестіях" статтю, в якій говорить, що німці виселили з України 400,000 селян і післали їх на примусові роботи до Німеччини. Найбільше людей вивезено з Київщини, Волині і Поділля. Корнійчук також говорить, що німці водночас масово насилають на Україну своїх власних людей, які перебирають українське майно в свої руки. В західних українських провінціях німці створили дотепер 570 великих земельних господарств і віддали їх у виключне посідання німецьких власників та робітників. Німецький ґубернатор України, Еріх Кох, як говорить далі Корнійчук, заявив, що Україну „цей багатий край треба зробити корисним для Европи".

НІМЦІ ВИСЕЛЮЮТЬ ТАКОЖ ПОЛЯКІВ

АНКАРА. — Новинкарська аґенція НПС, 10 березня подає з Анкари, що німецька окупаційна влада приступила до виселення всіх поляків з обшару — починаючи від Данціґу, через Остроленку, Бялу Підляську, Холм, Грубешів, Яворів, Самбір, до Турки. Про те рішення окупаційної влади опубліковано по всіх ґазетах виходячих на заторкнених територіях. Про виселення поляків доносять вістки теж з інших місць, зокрема з Лондону. З Замосця німці виселили 700 польських рільничих родин і звеліли їм перенестись на другу сторону Буга. Їх землі віддано німецьким рільникам- кольоністам, які тепер масово наїздять на східні території. Також німці масово виселюють поляків зо Шлеська і велять їм забиратись до „ґенерального ґубернаторства". За полишене особисте майно німці не дають ніяких винагород.

ЗНОВ ПОГОЛОСКИ ПРО СПРОБУ ЗАМИРЕННЯ ГІТЛЕРА ЗО СТАЛІНОМ

СТОКГОЛЬМ. — По Швеції знов курсують поголоски, начеб німці пробували замиритись з Советами. Замітне те, що ті поголоски піддержуютьтаки тамошні націстичні кола. Коли додати до того, що в Німеччині змінився дещо протисоветський тон і офіційна пропаґанда бодай хвилево вже так гостро не виступає проти Советів, ті вістки набирають тим більшої ваги. Незаперечним фактом є те, що ціла німецька нація дуже хоче замиритись з Советами. Довгими роками говорено їй, що Німеччина все програвала тому, бо мала два фронти. Тепер вона має знов два фронти і нема надії, щоб котрий небудь вже скоро заломився. Чутки в Стокгольмі говорять, що німці готові Сталінови пожертвувати Фінляндію. З другого боку політичні кола припускають, що Совети не згодяться, бо тяжко припустити, що Гітлер за ціну миру захоче віддати всі свої здобутки.

НІМЕЦЬКЕ ПРИГОТУВАННЯ ДО ОФЕНЗИВИ

БЕРН. — Міжнародні кола говорять, що тепер вже можна з певністю твердити, що Гітлер з весною вдарить в цілу советську лінію, починаючи від Ленінґраду, а кінчаючи над Чорним Морем. Дотепер він вагався, що робити. В його штабі були думки, щоб укріпитись на півночи і там забрати оборонне становище. Зате на полудни, на Україні, піти офензивою вперед. Але цей плян відкинено тому, бо є загроза, що колиб полудневий фронт виснажував німців з їх сил, здовж Балтику Совети повернуть офензиву і готові зблизитись до границь Німеччини. Тому Гітлер рішив поставити все на одну карту і або вцілости розбити Совети, або самому зазнати цілковитої невдачі.

ДОМІНІЯЛЬНИЙ СТАТУТ ДЛЯ ІНДІЇ

ЛОНДОН. — В Лондоні підготовляють заяву, на основі якої Британська Індія дісталаб домініяльний статут. Чорчил плянує вислати до Індій сера Стафорда Крипса, який був все одним з тих державних мужів, які домагались для Індії повної незалежности. Але та заява натрапляє на все нові клопоти. Бо Індія сама внутрі розділена і індійські магометани, яких є біля сто мілiонів, не бажають такої самостійности. Вони бояться, що з того скористає 250 мілiонів гіндусів, які вороже відносяться до магометан і жорстоко їх давлять, де можуть. Провідник індійських магометан, Іннаг, вислав протест до британського уряду і каже, що наданням Індії домініяльного статуту Британія зрадить магометан.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Захищаймо Свій Край і Свою Долю

Є між нами стихійне бажання, виявити себе в теперішній критичний час прикладними громадянами. Ми хотілиб менше про це говорити чи писати, а зате більше ділами доказати, що американська земля нам дорога, та що її доля — це наша доля. А одним з таких діл є для нас закупно Бондів Оборони і щадничих стемпсів.

Як видно з того, що поміщується у нашій газеті як звідомлення з місць, наше зорганізоване громадянство не жде на якісь спеціяльні поклики і кампанії, а радо закупове Державні Бонди з власної охоти й ініціятиви. І це добре. Та не вистарчаюче, коли брати під увагу те, що ми хотілиб осягнути. А ми хотілиб бути перші між першими... Очевидно, що не перші між міліонерами, чи міліоновими підприємствами. Але перші між звичайними тяжко працюючими людьми, яких є десятки міліонів і які властиво заважуть на тому, чи держава дістане з фінансового боку те, що їй потрібне для ведення війни і успішного її закінчення.

Хочемо при тому зазначити, що саме працюючим масам повинно залежати якнайбільше на тому, щоб наш край ту війну виграв, бо ми тут уже добились великих соціяльних полекш і добемось їх більше, якщо вдержиться наша система правління. Бо якби так Боже борони Америка програла, то требаб сподіватись великих перемін. І то таких, що їх відчулиб в першу чергу працюючі маси, а вже найбільше болюче ті, що є такого чужинецького походження як ми самі. Отже вже з того боку треба нам робити все можливе, щоб ми ту війну виграли. Значить, що треба закуповувати Бонди Оборони наскільки нас стати. Бо держава скарбниця мусить мати гроші. Не дамо їх у правильний, господарський спосіб, то треба буде пускати в рух більше паперових нот, а це вже крок вперед до тої нещасної інфляції, що так нищила по першій війні європейські держави. Як знаємо, уряд не хоче до цього допустити. І не допустить, якщо ми йому станемо до помочі.

Хочемо теж знати, оскільки це взагалі можливе, цілу суму, яку вложило американсько-українське громадянство в Бонди Оборони. Мабуть не буде кому занятись, щоб перевести таку статистику. Та ми радо відступимо місце в газеті на всі звіти про того роду акцію по місцевостях. Ми навіть готові проголосити по якімсь часі один місяць, в якому всі громади зголосилиб свої звіти щодо цього, скільки закуплено в них Бондів Оборони. Пізніше ми самі це зсумувалиб і проголосилиб, щоб усі знали, як американські українці служать свому краєви. Щоб так було, треба, щоб у всіх місцевостях були комітети для розпродажі Бондів Оборони, та щоб вони знали, скільки їхні організації й люди закупили тих бондів. А щоб таке обчислення випало всюди добре, треба нам усім не ждати, а закуповувати Бонди Оборони вже тепер.

В Столітні Роковини Уродин Миколи Лисенка

СЛАВА РІДНОМУ СПІВЦЕВІ...

(З промови **проф. Василя Сімовича,** виголошеної у 15-ліття смерти М. Лисенка в 1928. році на Лисенковому Святі, що його влаштував Український Педагогічний Інститут у Празі).

...Довг наш перед памяттю Миколи Лисенка дуже великий.

Ми, талановитий музикальний народ, із своєю чудовою народньою піснею, пізнали себе і свої духові скарби, замкнені в цій пісні, пізнали в повній повноті, що тільки через Лисенка. Ми й давніш культивували в себе цю пісню, ми її поширювали; та сусіди почали прибирати її в свою одежу, створювали для себе культурні придбання. Алеж од Лисенка і через нього ми пізнали її високу стійкість, через цю пісню і зросла пошана самих себе, ми ще більш почали в колодочки вбиратись як шісдесять років тому назад світ побачив збірник пів тисячі народніх наших пісень, зібраних та згармонізованих Лисенком.

Нехай сучасна й колишня музична критика сперечається, чи записи Лисенка — придатне джерело для музичної етнографії, чи ні — чи музика в них зевропеізована, чи ні — чи вони в нього стилізовані, чи ні — чи з етнографічного боку схоплені на ноти вірно, чи ні, — нехай вона, не все далека від тенденції собі говорить і про тенденційність записів — нехай доказує собі, що хоровий розклад пісень народніх у Лисенка понижує їх придатність для науки, — нехай і закидує, що дострій фортепіяну в них шкодить звуковости записів, — а то й навіть таке, що мовляв, Лисенко приступав до своєї праці з передузяттям — нехай — для нас поява цих пісень від 1868. року почавши — епоха, епоха не тільки в історії нашої культури, але й епоха в історії нашого національного відродження. Не потребували вже соромитись перед світом, що в нас нічого не має; гордощі, що прокинулись у нас, ставали спонукою для пробудження з довгого сну тих, що спали, запалювали іскру віри в тих, що самі в себе вірити перестали.

Теоретичні міркування знавців музики, міркування, що захоплювали і Лисенка, міркування про те — чи наша народня пісня діятонічна чи хроматична — чи в ній переважає мажор чи мінор — чи в ній приходить мадярська гама чи китайська — чи скидається вона укладом на старогрецьку чи грецько-церковну — такі міркування, звичайно, для науки дуже важні, вони викликають і викликали в музичній науці силу спорів; та тільки аж надто нова ця наука, щоб сказати тут щось певне. Сам Лисенко змінював часто свій погляд. Алеж ця вчена тема для широкої нашої громади була й є чужа. Нашу громаду цікавить сам зміст, сама мельодія, гармонізація, розклад, дострій фортепіяну і вже те, що ці пісні витиснули з хат інтелігентного українця чужу пісню, мало й має для нас величезне значіння. Із народньої пісні зробив Лисенко цяцю, красуню дівчину. Він, сказавши словами Вахнянина, полюбивши цю пісню, відчувши її красу, пригорнув її до своїх грудей, виносив підсерцем, виплекав, прибрав у святочний одяг, впровадив між словянські посестри і посадив високо на посаді: заквітчану, омережану, прибрану в багате намисто, а таку щиру та сердечну, таку буйну та величну — нате люде добрі, дивіться та впивайтеся її принадою. Ми тою принадою впивалися, а краса нашої пісні очарувала не тільки нас, а світ цілий здивувала.

Бо й виводив перед нами цю пісню не чистий етнограф як би це хотілось чистій етнографії, а мистець із Божої ласки. Лисенко етнограф дав етнографії 108 пісень у III і IV т. Трудів Чубинського 1877. р. — там вони і без дострою фортепіяну й на один голос складені. Та праця ця мало відома, навіть для спеціялістів, дарма, що її вартість для науки величезна. Тим менше може вона мати виховничу вагу для нації. Її виховала сама тзв. стилізована, європеізована, на хор розкладена народня пісня Лисенкова, та ще пісня з відповідним вибором, вибором свідомого громадянина й великого українського патріота.

Оце вміння вибирати до музики пісні характеризує Лисенка не тільки в цій ділянці, в гармонізації народньої пісні. Ще, може краще там, де його слава доходить до вершка, в музиці до Шевченкових творів. Це не випадково, що. Лисенко й досі незрівняний, найкращий інтерпретатор у музиці великого Тараса.

Обидва вони генії, обидва найкращі знавці душі народньої, творять чудову сполуку. Нас вражає величезна інтуїція інтерпретатора — інтуїція не тільки в підборі тонів, тактів, у самій мельодії, але й у розумінні дуже нелегких нераз місць у Шевченковій музі. А далі сам вибір. Не найдете в Кобзарі ні одного твору, що надававсяб до музики, твору, що викликує патріотичний запал, виховує національні почування, якогоб не використав для музики Лисенко: чи це буде симфонія кантата „Бють пороги", „Радуйся ниво неполитая", „На вічну память Котляревському", — чи звичайне сольо („Гетьмани", „Ой, Дніпре", „Ой чого ти почорніло", „Гомоніла Україна", чи („Мені однаково", „За думою дума"), чи звичайний хор („Гамалія", „Підкова"). А чудова Шевченківська лірика, сирітські пісні („Ой, одна", „Ой люлі", „На що мені чорні", „Хустина"), а незрівняна лірика образів („Ой, діброво", „За сонцем хмароньки"), а фільософічно-рефлексійна лірика („Минають дні", „Учітеся"), — скрізь перлини, одна краща за другу, в чудовому дострою до Шевченківських слів — чудова музика! І все відбивається в цій музиці: гнів, радість, ненависть, лють, романтичне захоплення, боротьба — як у Шевченковій Музі.

Найкращий знавець Шевченкової творчости, Лисенко вміє достроїти свою бандуру й до слів інших великих поетів, наших і світових: Франко, Маковей, Леся Українка, Грінченко, Олесь, із чужих — Гайне. І цікаво: і той інший і мельодія інша — відповідно до мистецьких вимог і часу і авторів. А проте з вибору цих творів для музичного оброблення таксамо виходить ясним обличчя Лисенка, як і з музики до Шевченкових творів: Лисенко романтик у музиці в усіми ознаками цього напрямку — з тонами захоплення, боротьби коханням.

Ця романтика пробивається із опер Лисенкових, що до них лібрето складали приятелі його, сімя Старицьких, батько й донька. Бо Лисенко був творцем української опери, і в історії нашої музики займає таке місце, як в історії чеської музики — Сметана, польської — Монюшко, норвезької — Гріг, московської — Глінка. На жаль, брак власного оперового театру, а ще більше домашнє важке життя Музики, може й через те брак відповідного підготування, не дозволили Лисенкові звернути увагу, на це поле творчости. „Остання Ніч", „Сапфо" — залишилися невикінченими, таксамо дитяча опера „Пан Коцький!" А те, що залишилося: „Різдвяна Ніч", „Тарас Бульба", дитячі опери „Зіма й весна", „Коза-дереза" й передусім його „Ноктурно", його лебедина пісня — все це зраджує в ньому романтика: давнина, таємничість, краса кохання, патріотизм вічно молодої захопленої людини, без злоби, з легеньким насміхом — риси, що були такі характеристичні для Лисенка в його домашньому житті.

З цього великого надбання Лисенкового найменше значі й найменше впливу могли мати його твори на фортепіян. Кажуть, що в них бачить відгуки чужої музики, головно німецької (Шуберт) та польської (Шопен), і тому їх вартість у порівнянні з іншими творами — менша. Ясна річ, що це не відноситься до суті на українські теми — вони живі, гарні, захопливі, як [illegible] ця музика Лисенка. Ті [illegible] це дрібниці, [illegible] вага Лисенка. Вага в тому, що він творець національної музики. Коли великі музики-генії, як Бортнянський, Березовський підняли нашу церковну музику на небувалий щабель і нею здивували ввесь світ, Лисенко зробив це з т. зв. світською музикою. Що тільки від нього починається великий розмах на полі музичному, що тільки він певно й ясно зазначив шлях, яким у розвитку свойому повинна йти наша музика. Вся діяльність Лисенкова ще не розсліджена гаразд, вона так і складається, що зробити цього не можна було. Не всі опери бачили сцену, не всі твори появилися у друку, не все надруковане зрівняно з рукописом. Тим то й не всі шляхи відомі, якими йшла його ріжноманітна творчість. Треба мати надію, що все це буде зроблене, а тоді постать нашого Музики стане ясніша й нам і майбутнім поколінням. Покищо схиляємо голову перед Його памяттю і кличемо словами кантати Його приятеля М. Старицького з 1904. р.

Слава, слава Кобзареві
Ввік віків од нині
Слава рідному співцеві
Слава Україні.

Яким Шляхом?

Свого часу звернувся був український композитор Остап Нижанківський (галичанин) до Миколи Лисенка за порадою у справах музичної творчости. Лисенко відповів листом, у жовтні 1886 року, в якому знаходимо між іншим таке:

„...Пізнайте хто Ви є, себто пізнайте нарід Ваш; простудіюйте його грунтовно, освітіть його скарби в публичних виданнях, в обрядових (найважніше), історичних, побутових піснях, зумійте перенятися усім тим матеріялом як своїм власним, рідним; сполучіть те все і візьміть, що лишень треба, од європейської науки і надбаного Вашого досвіду, та тоді й виявляйте свою музикальну індивідуальність в утворах. Увесь той згуртований матеріял підскаже вам, як робити і куди вести діло. Я так сміло і різко кажу й промовляю Вам, бо розумію, що кажу до Вас усіх, до молодої сили, з запалом віри, енергії, палу чесного і замірів спасенних.

„Лях і німець Вас не навчить; вони Вашого існування золедви взнають, не рука їм і помагати Вам; треба хоч від братів вислухати правдиве слово. Одже й ми були молодими студентами і з себе самих почали службу народові і **школа була у нас правдива, демократична, національна.**

„Ваш перший і святий обовязок засипати публику збірниками народньої музики, прищепити їй смак до народньої пісні і собі теж.

„Хочте вірте і приймайте, хочте ні. Колиб Ви в свойому виданництві збулися приемів польської й німецької культури на грунті квартетів й інших творів [illegible] компонування, та давали щиро народній розроблений матеріял, то вчинилиб велику прислугу музичному розвоєви".

Як відомо, не тільки Нижанківський, але й інші галицькі композитори старалися іти за порадою Лисенка і займались призбиранням народніх пісень та їх гармонізацією.

Коломан Міксат.

По Дорозі до Зуглйо

Я все завидував людям, які можуть розповідати свої пригоди. Вже слухати приємно, а оповідати — то насолода! Тоді ще раз усе переживаємо.

Правду сказати, я також не був ліпший від інших. Скривав також перед моєю жінкою пригоду з тих парубоцьких часів, як то я ще жив у Зуглйо. Саме цю пригоду хочу тепер розповісти.

Винаймив я собі в Зуглйо на літо гарненьку кімнату. З її вікон можна було глядіти на хвилюючі пшеничні ниви та пушисті левади — роскіш для міського чоловіка. З другого боку чути було шум дерев у саді та бреніння тисячів і тисячів бжіл, що увихалися довкола рож, що спиналися високо по стінах дому.

Зуглйо лежить на найдальшому кінці міського ліса. Це приємне й недороге житло, бодай для тих, які по праці вертаються з міста, щоби провести вечір із родиною.

Для людей таких як я в Зуглйо дорожче ніж у найвибагливіших морських купелях, бо то не дуже безпечно запускатися під ніч у ліс, а візники даються довго просити, заки за казочні гроші згодяться на таку виправу.

Саме того вечера, про який хочу говорити, зірвалася коло півночі страшенна хуртовина. Відчинилися небесні шлюзи, а буревій замітав вулиці та товкся по дверях і вікнах.

— Гей, візник! скільки хочеш до Зуглйо?

— Хай Бог боронить, не поїду!

Так обійшов я цілий ряд візників. Нарешті один з автомедонів*) з тяжким серцем згодився поїхати.

— Ну, прошу сідати.

— Скільки ви хочете?

— Вельможний пан самі побачать, скільки варта така подорож.

Я всів і ми рушили, одначе коні ховзалися разураз, бо з дощем падав і страшний град.

— Добре ви там потрясаєте горіхами в вашому мішку, — пробурмотів візник поглядаючи в небо.

Коні порскали та не хотіли йти дальше.

— Чи не могли би пан лишитися тут?

— Алеж бійтеся Бога, таж не можу ночувати серед дороги!

Візник був добрячий і уступив. Ми їхали дуже поволи. Наче на злість не мав я навіть цигара, щоби скоротити собі час тієї скучної подорожі. Царство дав би за цигаро!

Вулиці наче вимерли, готелі й каварні позачинювані, все окутала кромішна тяма, бо град порозбивав і погасив ліхтарні.

Нараз побачив я світло.

— Зверніть на ліво до тієї отвертої трафіки (крамниці тютюнових виробів).

Крамниця, що я до неї ввійшов, була лише вповні призначена на цигара. Можна там було також дістати лікерів, ковбаси, шинки. Гарненька чорнявка сиділа сама в крамниці та щось читала. Як я ввійшов, підвела голову знад книжки.

— Чим можу служити?

— Прошу регалія.

— Ясні чи темні?

— Волю темні.

Як брала цигара зі шафи, я завважив, що вона гарна, струнка в стані та що читає одну з моїх книжок п. з. „Сміливий вчинок" (само собою, я зараз зацікавився нею). Мушу почати балачку, гм...

— Погана погода сьогодні, пані.

— Скільки штук?

— Пять. Такої погоди вже давно не було.

— Правда, — відповіла, — чи все ще паде дощ?

— Ще й який! Само собою, що того не запримітили, бо ви так зачиталися. А що читаєте?

— „Сміливий вчинок".

— То щось доброго?

— Той автор мусить бути небивалий обманець.

— Ви любите романи?

— Дуже.

— Чи не могли би ми... — Всміхнулася, а при цьому заясніли її гарні, білі зубоньки, та погрозила мені повненькими, білими руками.

Я взяв це за заохоту. Щоби лише, до чорта, той страшно дорогий візник не ждав на мене.

Та тут увійшов візник. Нетерпеливився. Обтріпав плащ і з того на долівці зробилася велика калюжа води.

— Добридень!

— Якто, вже рано?!

— Час не стоїть, прошу пані.

— Добре, добре, я зараз іду, та може ви маєте чарочку?

— Чомуж би не випити? — відповів мляскаючи язиком.

Крамнична русалка налила чарочку горівки й це дало мені ще хвилинку часу для розмови.

— Чи ця трафіка все так до пізна відчинена?

— Як часом!

— Певно маєте багато гостей.

— О, па вулиці Андрашія і нічо великий рух, а освітлена крамниця притягає все покупців.

— Головнож ця рожа серед цигар.

— Ця рожа не на продаж і не вірить мужчинам.

— Ви не вірите в постійність мужчин? То не може бути!

— А ви вірите?

— Певно. Щож там, дядьку, випєте ще чарочку?

— Двічі мадяр косить — відповів із осмішкою, що значило, що випив би радо.

— Як називаєтеся?

— Павло Горобець, прошу.

— Закуріть собі. Візьміть тютюну з тієї скриньочки, а може ще чарочку?

— Тричі мадяр пє — відповів Горобець і випив.

— Так, прошу пані, я вірю у вічне кохання і вірність. Я на це живий примір.

— Що це ви говорите?

— Послухайте, пані. Як я ходив у Пряшеві до школи, залюбився був в Естері Ішеп. Вона мала великі сині очі та глибокі ямочки на щічках і на підборідку. Лише носик був трохи занадто вгору задертий.

— Пане Горобець, може ви голодні, то розгляньтеся за чимсь до їдження, а може ще чарочку?

— Чотири квадранси бє годинник — сказав старий. Він мабуть на кожне число вмів відповісти мудрою приповідкою.

— Естера була моїм першим коханням. Початковими буквами її імені замащував я всі книжки та діравив кору дерев у лісі. Колиж мусів кинути Пряшів і розтаборитися в Шельмеці, то я був певен, що мені серце трісне, тому що приходилося розлучитися з Естерою. Кілька тижнів не бачив я навіть ніякої жінки, крім моєї господині Йосифи Катки, сухорлявої, поганої жінки з вистаючим підборідком. Я в душі подивляв її чоловіка, який мусів мати неабияку відвагу, коли вженився з такою жінкою. Та підійдіть, пані, трошки ближче.

— Чую і віди дуже добре. Щож дальше?

— Раз побачив я в церкві молоденьку, гарну дівчину. Не мала вона такого рожевого личка, ні таких ямочок у щічках, як Естера, одначе ніс її був так само перкатий. Тому я залюбився в ній через той ніс. (Кінець буде).

*) Автомедон і керманич Ахілевого воза під Троєю.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЩО КОШТУЮТЬ ФАКТИ.

Федеральна Комісія Комунікацій подала недавно газетам інформацію про ріжні свої праці, між іншим про заходи коло збирання фактів про стан Европи. Показується, що одним з важних жерел для збирання фактів є радіові авдиції по ріжних европейських містах.

Штаб людей, що слухають цих авдицій, виносить коло пів четверта сотки осіб. Слухають вони й ворогів Америки, і її союзників, і невтральних.

Для мене робота цих триста робітників має дуже замітний бік: що сказали би на цю роботу люди, для яких роботою рахується лише, як людина руками махає? Такі люди певно сказали, бо ці триста осіб це просто лінюхи: сидіти й слухати, що хтось говорить на радіо? Невжеж це робота? І за це гроші платити? Не дивниця, що в нас податки такі високі...

РОБІТНИКИ, І ТО НЕ ПРОСТІ.

Каже Федеральна Комісія Комунікацій, що для підслухування радіових авдицій вживається не будь кого. Треба бути спеціялістом, щоб на таку роботу дістатися. „Спеціялісти, уставлені на постах для підслухування, мають переписувати, перекладати й аналізувати заподання новинок, промови й інші чужинецькі радіові матеріяли".

Очевидно, що й знавці побирають заплату знавців. І це знову може викликати обурення людей, для яких робота лише тоді, як людина мязи напружує.

Всеж таки коли таким людям прийдеться переказати вірно, що вони чули, то вони звичайно навіть цього не потраплять. За те, щоб переказати сказане чужою мовою, ще важче. А щоб розібрати сказане, себто відділити важне від важного, правдиве від неправдивого, вгадати ціль, в якій щось говориться, і таке інше, цього пересічна людина не то ще не може зробити; вона навіть не знає, що з таких боків до справи можна підходити.

ЗБІР.

Американський уряд природно платить великі гроші для збирання новинок з радіових програм, бо знання цих вісток є видимо для нього важна справа. В даний мент, очевидно, для ведення війни.

Збирає він новинки просто з усього світу. Отже цілий світ це немов би одно поле для збирання вісток.

Нагадує це мені на цікаву дискусію, що розвелася між федеральним урядом та зарядом міста Ню Йорку за обмеження простору, з якого місто Ню Йорк побирає молоко. Показується, що для такого великого міста, як Ню Йорк, везуть молоко з величезного простору, бо інколи навіть 800 миль від міста, де його споживають. Люди, що займаються представлюванням замотаних фактів як найпростішим зрозумілим способом, придумали слова „милкшед", на означення поняття того всього простору, з котрого якась місцевість дістає молоко.

Це знову слово „милкшед" нагадує на слово „риввершед", по українськи: сточище або водозбір ріки (з французька теж: басейн ріки) на означення всього цього простору землі, з котрого якась ріка збирає води.

КУДИ ПЛИСТИ?

Як відомо, всяка вода пробує плисти туди, куди нижче, і доплише остаточно до моря. До якого вона моря попливе, і з якою рікою, це залежить від укладу земної поверхні в тій околиці, де вона находиться. З двох кропель, що впали з хмар від себе на стопу недалеко, одна може поплисти в північному напрямі, попасти в одну ріку й в одно море, а друга може поплисти в південному напрямі, попасти в іншу ріку й в інше море. Станеться таке тоді, як одна крапля впаде на одний збіч гори, а друга на другий.

Цей образ з фізики дає нам багато до зрозуміння господарських фактів. Питання розділу молочних басейнів між містами в Америці має вирішити, до котрого міста посилати молоко з молочних господарств у даній околиці. Наприклад, чи посилати його до Ню Йорку, чи до Шікаго? Про напрям у якому попливе кропля, рішає похилість поверхні, про те, куди треба післати молоко, рішає кошт висилки.

ВЧАТЬ, ЯК ЇСТИ.

У Міському Жіночому Клюбі в Ню Йорку почато відчити про практичні поради для домашніх господинь про так звані споживчі справи.

Очевидно, не будуть їх учити, як споживати, себто як їсти, пити, курити, тощо. „Будуть навчати про те, як в нинішній воєнний час робити закупи річей, необхідних для удержання родини.

Чомуж саме жінкам мають давати такі відчити? Певно тому, бо в Америці жінки забрали в свої руки справу закупна тих усіх річей. З приходом війни на жінки тим самим спав обовязок дивитися за те, як натягати свій доляр так, щоб він вистарчив на збільшені ціни.

Це, що з одного боку виглядає на привілей, стає, коли на нього подивитися з другого боку, тягарем, обовязком.

МАЛИЙ ЧОЛОВІК?

Багато великих американських газет присвятило довжезні статті д-рові Джорджові Вашингтонові Керчейові з приводу його смерти. Був це великий правник, учитель, одна з великих постатей американського публичного життя.

І малощо не кожна газета, пишучи про нього, згадує про його звичай говорити на публичних виступах при висказуванні своїх поглядів: „Мої погляди можуть бути помилкові".

Як ці слова відбиваються від самопевности дрібних людей, які часто свого фаху не знають, а вважають себе покликаними видавати буцімто непомильні осуди про спірні справи чужих фахів.

ХТО ВОЮЄ?

Добре зробив британський амбасадор у Вашингтоні, що заговорив про те, чи воюють британські війська, бо справді з ріжних боків ідуть балачки, що мовлях, в британській війні воюють австралійці, гіндуси, африканці, але не британці. Звернув він увагу на факт, що британці становлять велику більшість серед жертв війни, хоча в донесеннях про подвиги першенство мають люди зпоза Британії. З його слів видно, що британський уряд свідомо дає в своїх донесеннях першенство військам зпоза Британії.

Увага зовсім на місці, бо стосується вона не лише до війни.

Президент за Не-Партійним Конґресом

Хоч ще вісім місяців до конгресових виборів, політичні знавці вже почали предсказувати боротьбу за представництво у Вашингтоні.

Найбільша вказівка на те, як та боротьба буде провадитись, вийшла недавно від президента Рузвелта. Президент зробив замітку на пресовій конференції, що він є сторонником такого конґресу, який підтримував би уряд незалежно від партійної приналежности. Спираючись на ту замітку, політичні знавці підкреслюють можливість, що президент підтримає тих кандидатів, республиканців чи демократів, які доказали свою прихильність супроти урядових воєнних заходів та домашньої політики. Вони думають, що в наслідок того може бути зметена, бодай тимчасово, традиційна дво-партійна система Злучених Держав.

За заміткою президента є той факт, що не зважаючи на демократичну більшість в обох палатах, деякі з його найбільших критиків та непримиримих політичних противників є членами його власної партії. Деякі позначились майже повними обструкціонерами, особливо в опозиції до соціяльної програми „НюДіл". Хоч більшість підтримувала заграничну політику президента, то впливова кількість таки голосувала з опозицією в багатьох важних справах. Одною з них було затягнення закону про асентирунок, який ледве пройшов у конгресі одним голосом. Другою — законопроект про контролю цін, який протягом багатьох місяців зазнав багато перемін і зрештою вийшов зовсім іншим від попередньої концепції Рузвелта. Навіть у викривленій формі він був принятий конгресом більшістю тільки 20 голосів.

Сенатори й репрезентанти з так званого „солідного півдня" були найбільш впертими критиками президента. Як група, вони постійно противились майже кожному крокови в соціяльній реформі. Інші з тої партії, такі, як сенатор Гвілер з Монтани, були шкідливими критиками урядової оборонної програми.

На папері, здавалось би, президент має значну більшість в обох палатах. З 96 місць у сенаті, 65 є занятих демократами й тільки 28 республиканцями. З 435 в палаті послів 263 є демократами й тільки 164 республиканцями. Між тим, в голосованню більшість не мала значіння.

Якщо стратегія, виявлена в замітці президента, буде переводитись наступної осени, це може викликати далекосяглі наслідки. Президент і раніше підтримував кандидатів з поза його партії — сенаторів Норіс з Небраски й Ля Фолета з Висконсин — але повна підтримка його власних прихильників, без огляду на партію, була би політичним рухом, досі небувалим в американській історії.

Протягом першої Світової Війни президент Вилсон в 1918 р. провадив кампанію за демократичну лісту, домагаючись повного довіря до демократичної партії в провадженні війни. Одначе нарід не дав підтримки і демократи втратили контролю в обох палатах на користь республиканців. Цей факт спричинився до повоєнної поразки Вилсона й американської опозиції до Ліги Націй. Політичні знавці вказують, що Рузвелт знає американську історію.

Дво-партійна система в Злучених Державах була загально принятою протягом багатьох років. В недавних часах вона ніколи не була поважно загрожена. Напади на неї виявлялися звичайно в формі рухів за третю партію. Останній рух поважного розміру стався в 1912, р., коли Теодор Рузвелт, порвавши з республиканською партією, після непогодження з президентом Тефтом, її кандидатом на другий термін, кандидував на незалежній лісті. Його популярність дала йому досить голосів, щоб розколоти республиканські сили й тоді вибрано Вилсона. Після програних виборів третя партія Рузвелта завмерла.

Ціла палата репрезентантів й третина сенату має бути вибрана в осени. Одна третина сенату має забезпечені місця ще на два роки, друга третина на чотири роки. Якби прихильно до президента не вийшли осінні вибори, напевно буде в сенаті група, яка буде продовжувати опозиційну тактику. — (ФЛІС)

ВІДЗНАЧЕНИЙ. — Департамент фльоти похвалив Стеилія Кеплена за його командування дістроєром підчас нападів японців на Перл Гарбор 7. грудня.

ОБОРОНА БЛЮМА

РІОМ. — В дальшім бігу політичної розправи в Ріом зізнавав бувший французький премієр Блюм. Він обороняв своєї політики за часів свойого премієрства. Доказував, що він внічому не спиновав узброєнні Франції і виконував те, чого хотів від нього французький мілітарний штаб. Обороняв теж свого впровадження 40-годинного тижня праці, та казав, що вкорочення тижня так задоволило робітників, що збільшило продукцію. Також казав, що своїми соціяльними реформами він врятував Францію від соціяльної революції, яка в той час більше загрожувала Франції, ніж війна з німцями.

НАЛЕТ НА НІМЕЧЧИНУ

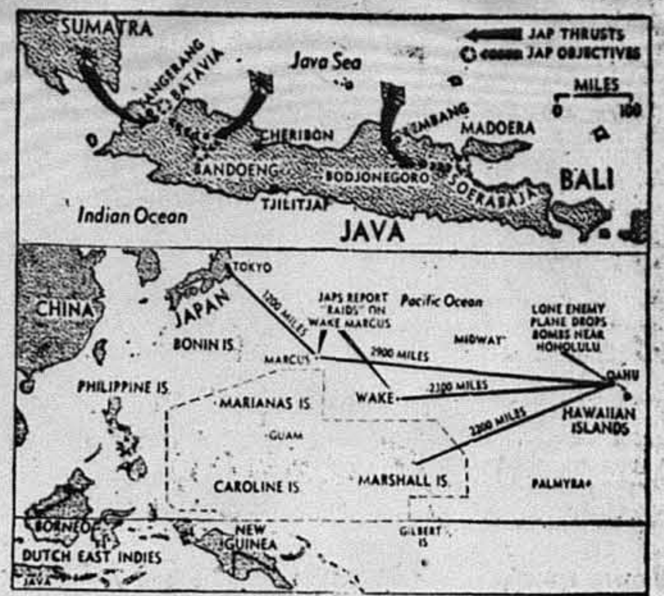
ЛОНДОН. — Британійська повітряна сила знов бомбардувала німецькі фабрики Крупа, в Есен. Також бомбардувала фабрики в Франції. В тих масових налетах Британія втратила лише три бомбовики. Британійські власти у звязку з тим заявляють, що вони кинули на фронт новий рід бомбовиків, яких німцям не так легко стягнути.

Понад 98 відсотків Аляски є урядовою посілістю.

ТРОШКА ГУМОРУ

Большевицькі „УЩВісти" з 6 березня ц. р., обговорюючи справу відсутности „українських квізлінгів", приходять до такого заключення: „Нема їх очевидно тому, що ніхто з кандидатів на Квізлінга не мав кваліфікацій, яких вимагає Гітлер і не має за собою ніякого в українськім народі".

Нарешті годимось вцілости з „УЩВістями". Бо, як нам всім відомо, щоб стати Квізлінгом треба мати такі кваліфікації: Терба бути зрадником свого народу, треба любити себе і свою карієру більше, ніж добро народу. Треба мати лякейську душу і потакувати Гітлерови на все, що він скаже. А чоловіка з такими прикметами серед українських провідників, як стверджують самі „УЩВісти", Гітлерови було тяжко віднукати. Святою правдою також є це, що всякий Квізлінг не знайшов би поперття в українськім народі. Це треба добре тямити агентам Москви і не зогиджувати перед світом українського народу і його самостійних змагань.

ВІЙНА НА ТИХОМУ ОКЕАНІ. — Опір Обєднаних Держав на Яві вже скінчився. Війна тепер обмежується до партизанки в горах. Тепер японці звертають свою увагу на інші території. Карти показують операції японців на Яві й сцени інших операцій.

ДЕРЖАВНЕ БЮРО ПОСЕРЕДНИЦТВА ПРАЦІ ПРО ПРАЦЮ ЧУЖИНЦІВ ПРИ ВОЄННИХ КОНТРАКТАХ

Представники Державного Бюра Посередництва Праці повідомляють працедавців по цілій країні, які виконують воєнні контракти, що приймання на працю чужинців не є заборонено, з винятком спеціяльних випадків.

Джан Дж. Корсон, директор Бюра Посередництва Праці, дав інструкції управителям всіх місцевих бюр, аби пояснювали фабрикантам воєнних матеріялів, що відмова в принятті на працю людей тільки тому, що вони є чужинці, є противною політиці федерального уряду.

Адміністратор Федерального Забезпечення, П. В. Мек-Нат, заявив про збільшене старання, аби виясновати працедавцям, що нема безвідстав-ної заборони в прийманню на працю чужинців. Він казав: „Єдине обмеження при найманню на працю є у випадках таємних, довірочних або обмежених урядових контрактів, або у випадках контрактів на летунські складові частини, або додатків. Та навіть у таких випадках не-громадян можуть бути приняті, якщо буде одержано відповідний дозвіл з департаменту війни чи фльоти".

Державне Бюро Посередництва Праці розіслало управителям місцевих бюр заяви, видані департаментами війни і фльоти, в яких підкреслюється політика відносно приняття чужинців на обмежену працю. Вказано які кроки повинен поробити працедавець, щоб дістати дозвіл на приняття чужинців від департаментів війни або фльоти. В тисячах випадків подібні дозволи було уділено.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

НАЙВИЩА КОМАНДА. — Американські воєнні команданти, що мають довести до кращої справности в веденні війни, на засіданні в департаменті війни в Вашингтоні. Від лівої руки до правої, сидять: генерал Генрі Арнолд, командант повітряних сил; ген. Джордж Маршел, начальник штабу; ген. Леслі МекНер, командант сил на землі. Стоять: ген. МекНарні, заступник начальника штабу; ген. Б. Сомервел, командант постачання.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

До всіх орґанізацій американських українців міста Ню Йорку.

З доручення департаменту скарбу скликаються збори всіх орґанізацій американських українців міста Ню Йорку (включно з усіма дільницями) на пятницю 13-го березня, 8. година вечером, під числом 1270 — 6-та евеня. (Радіо Сіти Мюзік Гол, 27. поверх).

Проситься всі парохії, братства і взагалі всі орґанізації американських українців міста Ню Йорку, прислати по одному представникові на це зібрання. Бажаним є, щоб орґанізації були заступлені одним зі своїх провідних людей, предсідником або секретарем. Орґанізації можуть вибрати своїм представником будь котрого свого члена. Ті орґанізації, яких адресу маємо, вже отримали листовне запрошення. Орґанізації, яких адреси не маємо, просимо вислати своїх представників на цей заклик.

На цім зібрані буде промовляти представник департаменту скарбу в справі розпродажі бондів (Дефенз Бонд).

Ми, американські українці, повинні віднестись до справи розпродажі і купна бондів з якнайбільшою увагою. Наша країна знаходиться у війні і ми повинні доложити всіх старань, щоб допомогти батьківщині вийти з цьої війни переможцем в якнайкоротшому часі. Це є наш громадянсько-патріотичний обовязок і ми повинні виконати його з честю. Щоб це ми могли зробити, треба нам зійтись на зібрання та обговорити, як саме ми можемо виконати ту почетну працю з найбільшим успіхом.

Степан Ярема,
предсідник Української Дивізії Департаменту Скарбу Продажі Бондів.

ГАРВЕЙ, ІЛЛ.

Допомагають Америці.

Урядники 335. відділу Українського Народного Союзу та урядники Українського Горожанського Клюбу порозумілися й рішили скликати загальні збори в справі закупна Бондів Державної Оборони. І такі збори відбулися.

Відкрив їх короткою промовою гроз. А. Кухарський, урядник 335. відділу У. Н. Союза, в якій пояснив длячого скликано такі збори. Він пояснив, що наша батьківкивщина Амерека є у війні, тому обовязком кожного громадянина та громадянки є допомогти її виграти. Не тільки поодинокі громадяне, але також і орґанізації мусять допомагати цій патріотичній справі.

На пропозицію п. Кухарського наш відділ закупив бондів за $100. Відтак забрав слово предсідник Українського Горожанського Клюбу гром. М. Бойко, який рівнож сказав про американських українців відносно Америки. На його внесок також і Український Горожанський Клюб закупив бондів за $100. Промовляв ще добр. Григорій Новак, секретар клюбу, який також підчеркував нашу повинність відносно батьківщини Америки.

Треба згадати, що про нашу місцевість дуже мало пишеться в „Свободі", а проте в нашій громаді є споре число українців. Є дві орґанізації, тов. ім. Т. Шевченка, 335 відділ У. Н. Союза та Український Горожанський Клюб, є також гарний Український Народний Дім. Розуміється, що наші громадяне, як зрештою українці по інших містах, численно закуповують Бонди Державної Оборони як теж жертвують на Американський Червоний Хрест.

Проч з наїздниками! Хай живе Свобідна й Демократична Америка!

Миколай Гуцул,
довголітній член 335. відділу Українського Нар. Союза.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КВАЙТСТОН, Н. Й. — Мітінґ Тов. Просвіта, від. 129., відбудеться в суботу, 14. марта, в домі під ч. 146-22 — 22 Евеня. Обовязком всіх членів прибути на цей мітінґ точно в 8. ввечір, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кару після статуту. — М. Баран, предс.; С. Кузьма, кас.; М. Дзярський, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Кирила й Методія, від. 86., відбудуться в неділю, 15. березня, зараз по відправі, де звичайно. Просимо всіх на збори. — Секр.

РАНКІН, ПА. — Квартальний мітінґ Бр. св. Григорія, від. 24., відбудеться 15. березня в годині 3. пополудні під ч. 344 — 2. улиця. Проситься прийти на означений час. Довгуючих напоминається вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані, бо нема стільки грошей заплати за членів розмет до У. Н. Союзу. Братство купило Дифенс Бонд і дало на Червоний Хрест. Є важні справи до полагодження. Хто ще не вписав своїх дітей до У. Н. Союзу, то проситься вписати. — За уряд: Анна Круль, предс.; Анна Кушнір, кас.; Микола Щур, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147., відбудуться в неділю, 15. марта, на гали парохіяльній, в 2. годині пополудні. Просимо членів прийти на означений час. Проситься довгуючих членів старайтеся платити свої вкладки начас тай по зможности сплачуйте старі довги. Довгуючі члени, як не заплатять своїх вкладок найдалі до 25., будуть суспендовані, також і діти. Прошу родичів, ви знаєте, що діточої каси нема, то я мушу свої власні гроші за діти вложити, та воно не виглядає якось в порядку. Лиш так подумайте! — За уряд: Й. Матковський, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Квартальні збори Тов. Запорозька Січ, від. 325., відбудуться в суботу, 14. марта, в Укр. Нац. Домі, 216-18 Ґренд Ст., точно в 8. годині. Проситься всіх членів прибути на збори і вирівнати свої вкладки до У. Н. Союзу і Тов. Є важні справи до полагодження, тож присутність ваша конечна. — Н. Малицький, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. Зап. Січи, від. 75., відбудуться в неділю, 15. марта, точно в год. 1. попол., в салі У. Н. Дому при Мартин улиці. Маємо дуже важні справи до полагодження, тому обовязком кожного члена бути присутним. Напоминається довгуючих членів вплатити свої вкладки. — За уряд: Петро Костирка, предс.; Ів. Слупецький, скарбник; Мих. Присташ, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 369., відбудуться в неділю, 15. березня, в салі церковній, в год. 6:30 ввечір. Будуть вирішуватися важні справи. Тому проситься всіх членів і членниць явитись на означений час. Пригадується тим членам, що довгують за тикети з балю, щоби заплатили цего тижня по пейді, бо треба зробити обрахунок. Маємо також і інші справи до полагодження. Напоминається довгуючих членів, щоби заплатили свої вкладки. — М. Куба, секр.

ФІНІКСВІЛ, ПА. — Квартальні збори Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 321., відбудуться в неділю, 15. марта, в годині 1:30 пополудні, в галі церковній. Проситься всіх членів бути присутними. — Harry Beluch, secr., 613 St. Mary St., Phoenixville, Pa.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Чвертьрічні збори відділу 73. відбудуться в неділю, 15. березня, в 1. годині по обіді. Взивається тих усіх членів, що на збори не приходять і вкладок не платять по два а то і три місяці, щоби прийшли на збори і вирівнали довги. Секретар не буде більше ходити по хатах за вкладками, бо це забирає час і подорож. Отже котрий член не заплатить начас, щоби не жалувався, як буде суспендований. Є також хорі члени і інші справи до вирішення. — Н. Костів, предс.; П. Накопінський, кас.; Д. Лободяк, секретар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375., відбудуться в неділю, 15. марта, точно в годині 12:30 сполудня. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих, прибути на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Напоминається довгуючих членів прийти на мітінґ і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. Прошу не забути і всі прийти на мітінґ. — Уряд.

ЧЕСТЕР, ПА. — Квартальний мітінґ Бр. Сош. св. Духа, від. 237., відбудеться в неділю, 15. марта, в гали, де звичайно. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ і послухати контр. комісії, котра здасть справоздання за три місяці. Також є інші справи до полагодження. Мітінґ значеться точно в 3. годині. — За уряд: Н. Бронецький, предс.; А. Лебіщак, кас.; Д. Яворський, секр. Адреса секретаря: D. Yaworsky, 2423 W. 3rd St., Chester, Pa.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Збори Тов. Укр. Січ, від. 182., відбудуться в неділю, 15. березня, в годині 3. пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Евеня, Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад є товариські справи до полагодження. Тому обовязком кожного член прибути на збори. Довгуючих членів напоминається, щоби вирівнали свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — О. Боднарчук, предс.; Г. Яськів, секр.

IRONDEQUOIT, N. Y. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289., відбудуться в неділю, 15. березня, в годині 2. пополудні, в домі, де звичайно. Проситься членів прибути на ті збори на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Проситься прийти і заплатити свою належитість, бо в противнім разі наступить суспенда. — Н. Головка, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Мир, від. 324., відбудуться в суботу, 14. марта, в 8. годині вечором, в домі Укр. Громади при 23. і Бравн ул. Проситься всіх членів прибути і начас, бо є важні справи до вирішення. Напоминається ще раз родичів, котрих діти ще не записані до Союзу; отже тепер якраз пора вписати, бо коли дитину впишете в молодшім віці то і вкладка дешевша на її грамоту. — За уряд: О. Горохівський, предс.; П. Максимович, кас.; Гр. Бучко, секр.

СТЕПЛЕТОН, Н. Й. — Квартальні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211., відбудуться в суботу, 14. марта, в 7:30 вечором, в гали, де звичайно. На ці збори повинні прибути обовязково всі члени відділу, бо маємо багадо важних і цікавих справ до полагодження. Проситься членів приходити на збори і платити свої вкладки на призначений час. Як член не заплатить в місяцю до 25., буде суспендований. — За уряд: Василь Карпів, предс.; Григорій Монастирський, кас.; Теодор Соколовський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Перші квартальні збори Тов. Дністер, від. 361., відбудуться в суботу, 14. березня, в год. 8. вечором, в церковній гали, 28 Іст 7. Стр. Усі наші члени та членниці повинні обовязково на кожний наших зборах начас явитися. В цих зборах також візьме спільно участь наша молодь, котра, як вам відомо, існує та продовжує працю, мимо цего, що багато наших членів відійшли до армії. Уряд молодечого клюбу віднісся з проханням до старших членів, щоби дати більш активний нагляд на своїх дітей в орґанізаційних завданнях, як рівнож щоб брали участь у кожних зборах. Наколи хто буде купувати Бонди Оборони, чи вже купив, то реєструватися через Тов. Дністер. Як декотрим з вас відомо, досі вже багато зареєструвалось. Рівнож вступайте в члени Америк. Червоного Хреста через Тов. Дністер. Відтак припоминаємо тим членам, котрі не заплатили своїх вкладок, то проситься вирівнади начас; після статуту. На зборах будуть порушені ріжні теми, цікаві та інтересні. — За уряд: Ст. Ковальчук, предс.; Вол. Павлів, рек. секр.; П. Кучма, фін. секр.; І. Галичин, кас.

ТАВТОН, МАСС. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 122., відбудуться в неділю, 15. марта, в годині 2. пополудні, в Тов. Галі, 14 Мейпл Евеню. Проситься всіх членів прибути начас, бо є важні справи до полагодження. Проситься позамісцевих членів прислати вкладки начас, бо з товариської каси ні закого не будеться закладати. — Н. Salata, секр., 65 Broadway, Taunton, Mass.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори, Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270., відбудуться в неділю, 15. марта, в годині 3. пополудні, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Проситься всіх членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглі вкладки. Проситься всіх членів прийти на означений час. — За уряд: М. Косоноцький, предс.; С. Ґріца, кас.; А. Бусько, рек. секр.

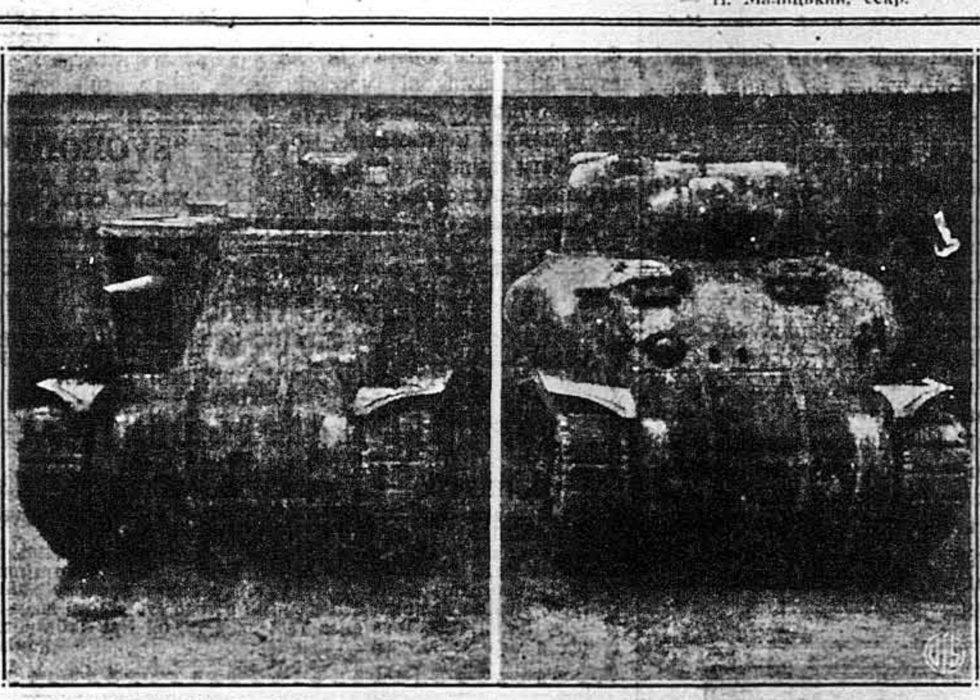
ЛУДЛОВ, МАСС. — Квартальний мітінґ Тов. ім. І. Франка, від. 253., відбудеться на Укр. Гали дня 14. марта точно в 7. вечером. Уряд просить всіх членів і членниць, щоби точно прибули на означений час, бо є дуже важні справи до полагодження, а іменно щодо доповнення уряду і дальшого урядування. Уряд просить членів, що довгують вже довший час, щоби вирівнали свої залеглости, бож коли будуть могли вирівнати, як не в цей час, коли заробітків подостатком і кожний член працює? Наколи довгуючий член не вирівнає залеглостей до 25. марта, буде суспендований. На рік 1942. вибрано уряд: Д. Харко, предс.; П. Хомин, заст.; Мак. Пукіш, кас.; М. Мельник, заст.; І. Приступа, фін. і рек. секр.; П. Пилипів, заст.; контр. комісія: П. Павлів, П. Пилипів; тростісн: С. Ференц, А. Поплавський; огляд. хорих: М. Мельник, І. Андрусик; прапорчики: І. Дибель до амер., Т. Заячківський до укр.; опікун мол. департ.: Т. Заячківський; М. Мельник, дверник. — І. Приступа, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219., відбудуться в суботу, 14. березня, в укр. правосл. галі, 675 Савт 19. стр., в годині 7:30 ввечір. Просимо членів прийти начас, бо маємо деякі справи, кодрі мають бути рішені. Напоминаємо тих членів, що звикли спізнюватися з вкладками, щбои старалися платити свої вкладки кожного місяця на зборах. Союзова вкладка повинна бути заплачена найдалі до 25. що місяця, щоби вислати гроші до головної канцелярії начас. Хто з членів не заплатить місячної вкладки, буде наражений на суспенду. — Т. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас.; Андрій Мудровський, секр., 83 So. 21st St., Irvington, N. J.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Квартальний мітінґ Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142., відбудеться в суботу, 14. березня, в год. 7. ввечір, в гали У. Н. Дому, 212 Фултон Ст. Проситься всіх членів прибути начас. Буде справоздання контр. комісії і є важні справи до полагодження. Будемо приймати нових членів. — За уряд: Я. Левщак, предс.; П. Пілат, кас.; П. Остапчук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Бр. св. Володимира, від. 130., відбудуться в суботу, 14. березня, в годині 8. вечором, в сали церковній, 30 Іст 7. улиця. Проситься всіх членів прибути на означений час. — Ів. Серединський, секр.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ВОЄННІ ВЕЛИКАНИ.—По правій руці: найновіший сталевий великан, повз модель „М", що щойно прибув до Форту Накс, Кентокі. По лівій руці старий модель: як бачимо з порівнання, новий модель збудований так, щоб опір повіря не нищив багато його сили. Новий модель буде мати одну 75-міліметрову гармату.

ВИСЛІД АРҐЕНТИНСЬКИХ ВИБОРІВ ЩЕ ДОСІ НЕЗНАНИЙ

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина). — Хоч вибори до арґентинського парляменту відбулися ще 1. березня ц. р., проте їх вислід ще досі невідомий. Покищо знаним вже є це, що заступник президента Рамон С. Кастільо має перевагу в сенаті; щодо палати послів, то ще не обчислено всіх голосів. Теж відоме, що партія т. зв. „конкорданція", цебто союз національ - демократів, який піддержує „заграничну політику обережности" Кастіля, віднесла велику перемогу над радикальною партією, яка є за тісною співпрацею зо Злученими Державами Америки. Не зважаючи на ті перемоги, є вигляди, що Кастільо не буде мати більшости в палаті послів.

Винайдено прилад до означення змісту живин (вітамін) в деяких кормах на протязі 8 годин замісць лябораторійних дослідів, що вимагали цілих тижнів.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В понеділок, 9. березня 1942., в годині 7:15 ввечір по тяжкій недузі відійшов на вічний спочинок дорогий муж і батько

ВАСИЛЬ КУЗИК.

Покійний родився 1893. року в селі Дорогів, пов. Станиславів, Україна. Приїхав до Америки 1910. і працював останніх 27 років як форман пекарні „Горн & Гардарт" в Ню Йорку. Полишив в смутку жену Анну вдовою і сина Івана, що служить при „Американській Кост Гард", дочку Ольгу й затя Роя, внуку і сестру Катерину.

Тіло Покійного лежить в похороннім заведенні П. Яреми, 129 Іст 7. улиця, Ню Йорк. Похорон відбудеться в пятницю, 13. березня, в годині 11. рано з похоронного заведення до Церкви св. Юрія на 7. улиці.

Хай земля Вашингтона буде Йому пером!

ТАРЗАН, ч. 521. Боротьба морських вовків.

Коли корабель палядинців приготовився до атаки, досвідчений в морських битвах Ал-тарік видав команду.

Його галера обернулася скоро та вдарила боком об корабель ворога, ломлячи на дрібні кусні його весла.

Тоді пірати мов морські вовки почали залізними гаками закидувати корабель палядинців.

Почалася смертельна боротьба між двома кораблями й скоро їх палуби покрилися божевільними до боротьби боєвиками.